

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/169/2020
Identifikačné číslo spisu: 4118206230
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4118206230.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne Blackside, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 48, IČO: 48 191 515, zastúpenej spoločnosťou AK Herceg, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Košická 56, IČO: 35 890 240, proti žalovaným 1/ V. O., bývajúcej v Z., F. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Ivanou Kochanskou, advokátkou v Nitre, Farská 33, 2/ P. O., bývajúcemu v Z., F. XXX/XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, so sídlom v Ilave, Mierové námestie 1, o zaplatenie 43.236,80 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19Csp/58/2018, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. februára 2020 sp. zn. 6Co/133/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej 1/ v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. mája 2019 č. k. 19Csp/58/2018-255 konanie v časti žalovanej sumy 17.185,42 eur a v časti úrokov z omeškania zo sumy 17.185,42 eur vo výške 5,00 % p. a. od 19. decembra 2018 do zaplatenia zastavil (výrok I.), žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu vo výške 24.680,18 eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % p. a. zo sumy 41.865,60 eur od 27. mája 2015 do 18. decembra 2018, úrok z omeškania vo výške 5,00 % p. a. zo sumy 24.680,18 eur od 19. decembra 2018 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.) a žalobkyni priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 93,66 % (výrok IV.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že právna predchodkyňa žalobkyne (Q.) a žalovaní uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, ktorej predmetom bolo financovanie nehnuteľnosti, pričom pohľadávka zo zmluvy bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti. Ustálil, že ide o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zároveň aj o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V konaní bolo preukázané, že žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 45.000,- eur, ktorý sa zaviazali splácať v

mesačných splátkach vo výške 246,49 eur. Žalovaní sa dostali so splácaním úveru do omeškania, keď posledná úhrada vo výške 8,87 eur bola z ich strany realizovaná 20. februára 2014, v dôsledku čoho právna predchodkyňa žalobkyne vyzvala žalovaných na úhradu dlžnej sumy a následne vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 26. mája 2015. Aktuálnu výšku pohľadávky vyčísli na 46.640,23 eur. Po postúpení pohľadávky na žalobkyňu bola istina pohľadávky vyčíslená na sumu 43.236,80 eur, ktorú si žalobkyňa uplatňovala v danom spore. Vo vzťahu k namietanej solidárnosti záväzku v prípade zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (žalovaných 1/, 2/) uviedol, že rozsudok, ktorým dôjde k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov nie je záväzný voči tretím osobám a nemá vplyv na zmenu v osobe dlžníka. Čo sa týka námietky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne uviedol, že zo strany pôvodného veriteľa bol dodržaný § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“), keď žalobkyňa preukázala, že jej právna predchodkyňa splnila obidve zákonné podmienky - doručenie výzvy a uplynutie 90-dňovej lehoty. Ako neopodstatnené vyhodnotil námietky žalovaného 2/ týkajúce sa neprijateľnosti zmluvných podmienok úverovej zmluvy, resp. všeobecných obchodných podmienok, neoznámenia zmeny obchodných podmienok a platnosti všeobecných obchodných podmienok. Vzhľadom na námietku premĺčania vznesenú žalovanými dospel k záveru, že nárok žalobkyne je čiastočne premĺčaný. Úver bol mimoriadne zosplatený ku dňu 26. mája 2015, pričom žaloba bola podaná na súde v posledný deň trojročnej premĺčacej lehoty - 28. mája 2018. Jednotlivé splátky úveru podľa úverovej zmluvy do dňa zosplatenia úveru podliehali premĺčaniu samostatne v trojročnej premĺčacej dobe. Súd prvej inštancie zistil, že išlo o 16 splátok od 20. februára 2014 do 20. mája 2015 vo výške 246,49 eur, t. j. spolu 3.943,84 eur. Žalobkyňa si uplatňovala v konaní iba istinu bez príslušenstva, takže z týchto splátok zohľadnil len sumu 1.371,20 eur. Suma 2.572,64 eur predstavovala úrok a zohľadnená bola aj suma poslednej splátky vo výške 8,87 eur. V tejto časti žalobu vrátane úroku z omeškania vo výške 5,00 % p. a. zo sumy 1.371,20 eur od 27. mája 2015 do zaplatenia ako nedôvodnú zamietol. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaných o premĺčaní celého žalovaného nároku, pretože veriteľ môže svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka uplatniť kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu, avšak vystavuje sa riziku premĺčania jednotlivých splátok. Po zosplatení plynie štandardná premĺčacia doba, v ktorej žalobkyňa svoj nárok uplatnila na súde. Zvyšok uplatneného nároku (po zohľadnení čiastočného späťvzatia a zamietajúcej časti) súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodný a preukázaný, preto žalobe v tejto časti vyhovel. Žalobkyňu priznal aj úrok z omeškania, na ktorý má nárok a ktorý nie je v rozpore so zákonným úrokom, pokiaľ bol medzi stranami dohodnutý, keďže v zmysle právnych predpisov účinných ku dňu omeškania žalovaných prevyšovala zákonná úroková sadzba uplatnených 5,00 % p. a. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/, 2/ rozsudkom z 26. februára 2020 sp. zn. 6Co/133/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti trov konania potvrdil a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa plne stotožnil s dôvodmi súdu prvej inštancie vzťahujúcimi sa na vyhovujúcu časť a časť trov konania, pričom poukázal na ich správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že zmluva medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanými má povahu spotrebiteľskej zmluvy, ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná. Stotožnil sa tiež s právnym záverom súdu prvej inštancie o existencii aktívnej legitímácie na strane žalobkyne, ktorá v konaní predložila listiny vymenované v bode 25. rozsudku odvolacieho súdu. Žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi preukázala splnenie zákonných podmienok postúpenia pohľadávok v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Právna predchodkyňa žalobkyne vyzvala žalovaných na zaplatenie dlhu a žalovaní boli v omeškani minimálne 90 dní so splácaním dlhu po výzve. Žalobkyňa preloženým Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 27. mája 2015 preukázala, že jeho obsahom bola aj výzva žalovaným na zaplatenie pohľadávky vo výške 46.640,23 do 15 dní. Odvolací súd zdôraznil, že podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je nutné, aby výzva bola písomná a veriteľ sa musí aspoň pokúsiť o jej zaslanie dlžníkovi na jeho poslednú známu adresu, čo žalobkyňa nepochybne v konaní preukázala. Dodal, že medzi zmluvnými stranami bolo

dohodnuté doručenie poštovou zásilkou s následkom fikcie doručenia. Uzavrel, že právna predchodkyňa žalobkyne v súlade s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. platne postúpila svoju pohľadávku na žalobkyňu po uplynutí 90 dní, konkrétne 21. októbra 2016. K námietke žalovanej 1/, že nemôže byť zaviazaná na úhradu dlžnej sumy spoločne a nerozdielne spolu so žalovaným 2/ uviedol, že rozsudok, ktorým dôjde k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nemá voči tretím osobám právnu relevanciu. Predmetná skutočnosť nemá vplyv na zmenu v osobe dlžníka, veriteľ tak môže požadovať splnenie záväzku podľa zmluvy od ktoréhokoľvek dlžníka - od jedného z bývalých manželov. S poukazom na § 565 Občianskeho zákonníka o strate výhody splátok, ktorý je modifikovaný vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach od 1. novembra 2008 (kedy nadobudol účinnosť zákon č. 379/2008 Z. z.), dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že nárok žalobkyne je čiastočne premlčaný. Poslednú splátku úveru žalovaní realizovali 20. februára 2014 a k mimoriadnemu zosplatneniu úveru došlo ku dňu 26. mája 2015. Žaloba bola podaná 28. mája 2018 (posledný deň trojročnej premlčacej lehoty), pričom jednotlivé splátky úveru podľa úverovej zmluvy do dňa zosplatnenia úveru podliehali premlčaniu samostatne v trojročnej premlčacej dobe. Išlo o 16 splátok od 20. februára 2014 do 20. mája 2015 vo výške 246,49 eur (spolu 3.943,84 eur). Nakoľko si žalobkyňa v konaní uplatňovala iba istinu bez príslušenstva, súd prvej inštancie správne zohľadnil z týchto 16 splátok istinu v sume 1.371,20 eur. Odvolací súd tiež uviedol, že žalovaný 2/ žiadnym spôsobom nepreukázal tvrdenie, že žalovaná 1/ ponúkla právnej predchodkyňi žalobkyne dlžné plnenie, ktorá ho však neprijala, a teda v zmysle § 520 Občianskeho zákonníka nemohlo dôjsť k ich omeškaniu so splnením dlhu. Pre úplnosť skonštatoval aj správnosť rozhodnutia o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v rozsahu sumy 41.865,60 eur (17.185,42 + 24.680,18), pretože v časti týkajúcej sa sumy 17.185,42 eur zastavenie konania nezavinila, keďže k späťvzatiu žaloby pristúpila v dôsledku úhrady časti žalovanej sumy po začatí konania v rámci dražby, čo predstavuje 96,83 %. Neúspech žalobkyne bol v rozsahu sumy 1.371,20 eur, čo predstavuje 3,17 %, t. j. jej čistý úspech v konaní pred súdom prvej inštancie bol 93,66 % (96,83 % - 3,17 %). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V prvom rade argumentovala, že nemôže byť zaviazaná na úhradu dlhu spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, keďže súd prvej inštancie rozsudkom sp. zn. 16Pc/18/2016 zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Dovolateľka navrhla pripojiť spis súdu prvej inštancie sp. zn. 16Pc/18/2016, čo súdy nižších inštancií neurobili a o danom návrhu na doplnenie dokazovania vôbec nerozhodli. Nevykonanie dôkazu, prípadne absencie rozhodnutia o tom, či bude dôkaz vykonaný, dovolateľka vyhodnotila ako nesprávny procesný postup, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. S poukazom na § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. ďalej namietala, že súdy nižších inštancií nesprávne vyhodnotili, že žalobkyňa preukázala aktívnu legitímáciu v spore. Tvrdila, že predložené kópie doručení nepreukazujú prevzatie zásielky o omeškaní, resp. zosplatnení úveru, a teda nie je možné prijať záver o tom, aká listina bola dovolateľke doručená. V tomto smere žalobkyňa podľa dovolateľky neunesla dôkazné bremeno. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017. Napriek skutočnosti, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., súdy nižších inštancií dospeli k záveru o aktívnej legitímácii žalobkyne, čo je podľa dovolateľky vyriešenie právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe odvolacieho súdu. Nesprávne právne posúdenie namietala i vo vzťahu k výroku o trovách konania, nakoľko z pôvodne žalovanej sumy 43.236,80 eur bola žalobkyňi priznaná len časť vo výške 24.680,18 eur, t. j. žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 57,08 %. Žalobkyňa zavinila zastavenie konania, keď pri podaní žaloby účelovo zatajila začatie výkonu záložného práva. K čiastočnému späťvzatiu žaloby pristúpila až potom, ako dovolateľka na danú skutočnosť poukázala v odpore proti platobnému rozkazu. V tomto smere sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, konkrétne od jeho uznesenia zo 14. septembra 2011 sp. zn. 7MCdo/4/2010. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby odvolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia a rozhodnutia súdu prvej inštancie, nakoľko porušenie práva na spravodlivý proces a nesprávne právne posúdenie veci považuje za tak závažné, že ide o dôvod hodný osobitného

zreteľa v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

4. Žalobkyňa v reakcii na dovolanie uviedla, že v danom prípade nie sú podľa jej názoru naplnené dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Jednotlivé dovolacie námietky označila za neopodstatnené. Dovolanie navrhla zamietnuť.

5. Čo sa týka návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP, tak najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolaateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné

konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu podľa dovolateľky spočíva v tom, že nereagoval na jej návrh na pripojenie spisu súdu prvej inštancie vedeného pod sp. zn. 16Pc/18/2016. Nevykonaním dôkazu, resp. absenciou rozhodnutia o tom, či dôkaz bude vykonaný, malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že daná námietka dovolateľky je neopodstatnená, pretože v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľku na jej procesných právach a založiť tak prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z rozhodnutí súdov nižších inštancií vyplýva, že pri rozhodovaní vzali do úvahy zánik bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných. Súd prvej inštancie v bode 65. rozsudku uviedol nasledovné: „Pokiaľ ide o namietanú solidárnosť záväzku namietanú žalovanou v 1. rade v dôsledku zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (žalovaných), súd ju vyhodnotil ako neopodstatnenú. Rozsudok, ktorým dôjde k vyporiadaniu BSM nie je záväzný voči tretím osobám a nemá vplyv na zmenu v osobe dlžníka. Ak by aj súd určil, že určitý dlh je povinný splatiť jeden z bývalých manželov, takéto rozhodnutie nemá žiadne účinky voči veriteľovi, ktorý sa môže rozhodnúť voči ktorému z dlžníkov si uplatní nárok. V takomto prípade by účastníkovi, ktorý nebol povinný splatiť dlh podľa rozhodnutia súdu alebo dohody o vyporiadaní BSM vznikol len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči druhému z účastníkov, ktorý by si musel uplatniť v súdnom konaní. Takýto nárok má však aj ten z manželov, ktorým zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo, ktorý by sám zaplatil spoločný dlh, pretože plnil sám z prostriedkov nespádajúcich do BSM za druhého z manželov, ktorým zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo.“ Odvolací súd v bode 30. dovolaním napadnutého rozsudku skonštatoval správnosť záveru súdu prvej inštancie, že rozsudok, ktorým dôjde k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemá voči tretím osobám právnu relevanciu. Doplnil, že takýto rozsudok „nemá vplyv na zmenu v osobe dlžníka, veriteľ môže požadovať splnenie záväzku podľa zmluvy od ktoréhokoľvek dlžníka, v konkrétnom prípade od jedného z bývalých manželov. Splnením dlhu jedným z manželov po zániku manželstva a BSM by tomuto manželovi len vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči druhému bývalému manželovi a musel by si ho uplatniť v súdnom konaní.“ Z uvedeného vyplýva, že pripojenie spisu súdu prvej inštancie sp. zn. 16Pc/18/2016 by nijako neovplyvnilo rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie a v kontexte citovaných dôvodov by bolo nadbytočné.

14. Dovolaťka tiež namietala, že žalobkyňa nepreukázala aktívnu legitimáciu v spore, keďže podľa jej názoru neboli splnené predpoklady podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Dovolací súd poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo (bod 29. rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodom 66. rozsudku súdu prvej inštancie), že žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi preukázala splnenie zákonných podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Právna predchodkyňa žalobkyne vyzvala žalovaných na zaplatenie dlhu a žalovaní boli v omeškaní so splácaním dlhu minimálne 90 dní po výzve. Svoju pohľadávku platne postúpila na žalobkyňu po uplynutí 90 dní - 21. októbra 2016.

15. Dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania.

16. Dovolací súd zároveň považuje za nevyhnuté poznamenať, že nie je oprávnený prehodnocovať

skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

17. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

22. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

23. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolená právna otázka uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (i prvoinštančného) súdu. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná

právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

24. Dovolateľka nastolila v dovolaní právnu otázku, od vyriešenia ktorej podľa jej názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci, pričom nesprávnym riešením danej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namietala, že napriek skutočnosti, že nebolo jednoznačne preukázané splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., keďže existencia a doručovanie písomnej výzvy je minimálne sporná, odvolací súd dospel k záveru o aktívnej legitimácii žalobkyne. Dovolateľka síce zrozumiteľným spôsobom uviedla v dovolaní konkrétnu právnu otázku, avšak dovolací súd má za to, že takto položenú otázku odvolací súd neriešil a zároveň na jej vyriešení rozhodnutie odvolacieho súdu nespočívalo, t. j. vo vzťahu k posudzovanej veci ju tak nemožno považovať za rozhodujúcu. Odvolací súd práve naopak dospel k záveru, že žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi preukázala splnenie zákonných podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. zo strany jej právnej predchodkyne. Právna predchodkyňa žalobkyne vyzvala žalovaných na zaplatenie dlhu a žalovaní boli v omeškani minimálne 90 dní so splácaním dlhu po výzve. Z týchto dôvodov skonštatoval existenciu aktívnej legitimácie žalobkyne v spore. Dovolateľkou nastolená otázka, ktorá je v podstate vymedzená negatívnym spôsobom, má v danom prípade iba právno-teoretickú povahu a jej zodpovedanie dovolacím súdom by nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva, nie riešiť teoretické či hypotetické otázky. Dovolací súd preto uzatvára, že predložená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie relevantnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

25. Dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci aj vo vzťahu k výroku o trovách konania, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania, i keď je obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku, má vo svojej podstate vždy povahu uznesenia.

26. Základným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je to, že ide o rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom toto rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky bližšie definovanej pod písmenom a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP; zároveň však nesmie ísť o rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu uvedenému v § 357 písm. a/ až n/ CSP tak, ako to vyplýva z § 421 ods. 2 CSP. Podľa § 357 písm. m/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

27. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania, ktorú dovolateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m/ CSP (obdobne napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, 4Cdo/81/2020, 5Cdo/114/2020, 7Cdo/125/2020).

28. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

29. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453

ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tím, že o výšce náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.